

1. Odpoveď ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky J. Richtera na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky M. Beblavého podanú 19. augusta 2016 vo veci vyžadovania osobných údajov od žiadateľov príspevku pri narodení dieťaťa

Ján Richter
minister

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zvevidovania: 14-09-2016		
Číslo spisu: PRED-512/2016		
Listy: 11-	Prílohy: 1/2	
RZ	ZH	LU

Bratislava 12. septembra 2016
Číslo: 6191/2016-M_OPVA-36172

Vážený pán poslanec,

k Vašej interpelácii týkajúcej sa vyhlásenia o bydlisku k žiadosti o príspevok pri narodení dieťaťa si dovoľujem uviesť nasledovné:

Podmienky nároku na príspevok pri narodení dieťaťa upravuje zákon č. 383/2013 Z. z. o príspevku pri narodení dieťaťa a o príspevku na viac súčasne narodených detí a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon). Nárok na príspevok pri narodení dieťaťa si oprávnená osoba uplatňuje podaním písomnej žiadosti alebo podaním žiadosti elektronickými prostriedkami podpísanej zaručeným elektronickým podpisom, ku ktorej žiadateľ doloží okrem iného aj vyhlásenie o bydlisku a potvrdenie ošetrojúceho lekára dieťaťa na účely posúdenia nároku, resp. preukázania splnenia podmienok podľa zákona.

Otázka č. 1

Aké boli konkrétne dôvody, ktoré rozhodli o potrebe vyžadovania súkromných informácií od žiadateľov príspevku, ako sú meno a adresa zamestnávateľa, dĺžka trvania pracovnej zmluvy alebo meno a adresa ošetrojúceho lekára?

Príspevok pri narodení dieťaťa je štátna sociálna dávka, ktorá predstavuje jeden z nástrojov na realizáciu štátnej politiky podpory rodín na území Slovenskej republiky, ktorého cieľom je finančná podpora rodiča pri vzniku životnej situácii, ktorou je narodenie dieťaťa. Ako vyplýva už z dôvodovej správy k predmetnému zákonu skúsenosti z praxe viedli k tomu, aby bola do zákona zavedená popri iných aj podmienka bydliska oprávnenej osoby a dieťaťa v Slovenskej republike. V mnohých prípadoch bolo centrum záujmov občanov a ich rodín mimo územia Slovenskej republiky, avšak na základe ponechaného trvalého pobytu si nárokovali na túto štátnu sociálnu dávku. Sprísnením podmienok sa zamedzilo poskytovanie príspevku tým rodičom, ktorí dlhodobo žijú v zahraničí, sú tam sústredené všetky ich podstatné aktivity (napríklad zamestnanie, bývanie, zdravotná starostlivosť atď.), ale trvalý pobyt na území Slovenskej republiky si nezrušili. Uvedená dávka nepodlieha európskym koordinačným predpisom to znamená, že nie je možné ju do zahraničia exportovať.

Podľa zákona nárok na príspevok pri narodení dieťaťa má oprávnená osoba, ak má trvalý pobyt a bydlisko v Slovenskej republike a dieťa sa narodilo (§ 3 ods.1). Bydlisko je podľa tohto zákona miesto, kde má oprávnená osoba a dieťa sústredené najdôležitejšie záujmy na základe objektívnych kritérií, ktorý mi sú najmä dĺžka pobytu, výkon zárobkovej činnosti, povinné verejné zdravotné poistenie, poskytovanie zdravotnej starostlivosti, bývanie s rodinou, návšteva predškolského zariadenia, plnenie povinnej školskej dochádzky (§ 2 ods. 4). Z uvedeného vyplýva, že požadované informácie, ktoré sú v interpelácii označené ako „súkromné informácie“ sú objektívnymi kritériami pre posúdenie podmienky bydliska pri nároku na dávku.

Ďalšou podmienkou nároku je okrem iných uzatvorenie dohody o poskytovaní všeobecnej ambulantnej starostlivosti pre dieťa podľa osobitného predpisu (§ 3 ods.3 písm. a). Na to aby oprávnená osoba získala príspevok pri narodení dieťaťa v sume 829,86 eura, ak ide o dieťa z prvého až tretieho pôrodu, dieťa sa musí podľa zákona dožiť najmenej 28 dní (§ 4 ods.1 písm. a). Obe spomenuté podmienky preukazuje oprávnená osoba potvrdením ošetrojúceho lekára dieťaťa, pričom meno a adresa ošetrojúceho lekára a rovnako názov a adresa zamestnávateľa nie sú súkromné citlivé informácie. Tieto informácie sú dostupné aj širšej verejnosti (napr. prostredníctvom reklamných tabúl, Obchodného registra, Živnostenského registra).

Otázka č. 2

Je potrebné zisťovať tieto súkromné informácie, keď týmito informáciami už disponujú relevantné inštitúcie?

Poskytovanie spomenutých informácií je v záujme oprávnenej osoby, aby získala štátnu podporu v podobe príspevku pri narodení dieťaťa. Podľa nášho názoru nejde o citlivé informácie a nejde ani o zisťovanie informácií, ktoré by boli nepotrebné a nadbytočné. Oprávnená osoba, ktorá si uplatňuje nárok na tento príspevok je podľa zákona povinná preukázať splnenie podmienok nároku. Samozrejme nemusí preukazovať tie skutočnosti, ktoré sú úradu známe z výkonu inej činnosti úradu alebo ktoré môže získať z dostupného informačného systému verejnej správy (§13 zákona). V tejto súvislosti poznamenávam, že potrebné informácie úrad práce sociálnych vecí a rodiny môže získať iba z informačného systému Sociálnej poisťovne. S inými inštitúciami nie je v súčasnosti zabezpečená vzájomná prepojenosť informačných systémov. Dokonca, v niektorých prípadoch informačný systém Sociálnej poisťovne nemusí disponovať údajmi o zárobkovej činnosti, ak ide napr. o zárobkovú činnosť v zahraničí alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti v Slovenskej republike. Vzhľadom na skutočnosť, že úrad práce, sociálnych vecí a rodiny je správny orgán a na konanie vo veciach príspevku pri narodení dieťaťa sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav vecí ako spoľahlivý základ pre rozhodnutie. Informácie v registroch príslušných inštitúcií spravidla majú len informatívny charakter, neobsahujú tzv. referenčné údaje a čo sa týka obsahu a aktuálnosti nemožno ich použiť ako hodnoverné na účely správneho konania. Je preto relevantné požadovať tieto informácie od žiadateľa okrem dôvodu objektívneho posúdenia nároku aj z dôvodu aktuálnosti informácií a efektívnejšieho vybavenia žiadosti.

Otázka č. 3

Plánujete zmeniť formulár vyhlásenia o bydlisku tak, aby nenútil žiadateľov o príspevok poskytovať spomenuté citlivé informácie?

Formulár „Vyhlásenie o bydlisku“ bol vypracovaný na základe analýzy informácií, ktoré zákon vyžaduje, preto v súčasnosti nie je dôvod na zmenu formulára.

S pozdravom

Vážený pán
Miroslav Beblavý
poslanec
Národnej rady
Slovenskej republiky
Bratislava

